

Sygn. akt I USK 17/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania D. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o ustalenie ustawodawstwa,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 sierpnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2019 r. oddalił apelację D. B., wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 12 kwietnia 2017 r., w którym oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 lipca 2016 r. stwierdzającej, że do odwołującej ma zastosowanie polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Sądy pierwszej i drugiej instancji zgodnie przyjęły, że tymczasowe ustalenie ustawodawstwa brytyjskiego, dokonane w piśmie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 października 2013 r. nie stało się ostateczne w rozumieniu art. 16 ust 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2009.284.1). Jest tak z tej przyczyny, że brytyjska instytucja

ubezpieczeniowa złożyła sprzeciw, który spowodował, że polski organ rentowy zmienił zdanie i w piśmie z dnia 23 maja 2016 r. uznał, że wnioskodawczyni podlega ustawodawstwu polskiemu.

Skargę kasacyjną wywiodła ubezpieczona, zarzuciła naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 16, ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 przez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że ustalone przez organ rentowy podleganie przez skarżącą brytyjskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych nie stało się ostateczne, mimo, że ustalone pismem ZUS z dnia 17 października 2013 r. podleganie przez odwołującą się brytyjskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych, na skutek braku zgłoszenia sprzeciwu przez brytyjską instytucję zabezpieczenia społecznego, stało się ostateczne i jako takie nie podlegało wzruszeniu.

W ocenie odwołującej się skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż orzeczenie Sądu odwoławczego zostało wydane z obrazą art. 16 ust. 3 w związku z art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 987/2009.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie ma podstaw aby przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania.

Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawczyni, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafność skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sądu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia.

W świetle tych okoliczności trzeba zwrócić uwagę, że w ocenie Sądu odwoławczego, a wcześniej Sądu pierwszej instancji pismo brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej z dnia 8 stycznia 2014 r. zostało złożone przed upływem dwóch miesięcy, o których mowa w art. 16 ust 3 rozporządzenia nr 987/2009. Skarżąca w odpowiedzi na to ustalenie w skardze kasacyjnej stwierdza, że: „Biorąc pod uwagę

powyższe w październiku 2013 r. zaczął biec termin dwóch miesięcy, w czasie których brytyjska instytucja zabezpieczenia społecznego mogła poinformować instytucję zabezpieczenia społecznego miejsca zamieszkania ubezpieczonego (t.j. ZUS) o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa (...). Organ brytyjski tego nie uczynił. Termin ten bezsprzecznie upłynął jeszcze w grudniu 2013 r.” (k. 4 skargi kasacyjnej).

Analizując stanowisko ubezpieczonej dochodzi się do wniosku, że opiera się ono na założeniu faktycznym polegającym na przyjęciu, że pismo instytucji brytyjskiej zostało wysłane w dniu 7 stycznia 2014 r., już po upływie dwóch miesięcy, przy czym skarżąca formułując takie wnioski nie pokusiła się o sprawdzenie w jakiej dacie instytucja brytyjska otrzymała pismo ZUS z dnia 17 października 2013 r. Bez tej zmiennej stwierdzenia, że termin dwumiesięczny zaczął biec „w październiku 2013 r.” i że „upłynął jeszcze w grudniu 2013 r.” są gołosłowne i nie mogą świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Skarżąca pominęła również, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Okoliczność dotycząca tego, czy instytucja brytyjska wypowiedziała się w dwumiesięcznym terminie należy do sfery faktów. Znaczy to tyle, że Sąd Najwyższy nie jest władny w postępowaniu kasacyjnym przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej jako oczywiście uzasadnione, jeśli zostały one oparte na odmiennych i niezweryfikowanych okolicznościach faktycznych.

Dla porządku należy dodać, że przywołane przez skarżącą w skardze kasacyjnej orzeczenia Sądu Najwyższego nie potwierdzają, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Niezależnie od tego w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego został wyrażony jednolity pogląd, że mimo „ostateczności” tymczasowego określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, możliwe jest jego zmienienie w każdym czasie, jeśli zainteresowane instytucje zabezpieczenia społecznego porozumieją się w tym zakresie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2020 r., III UK 411/18 i z dnia 27 lutego 2020 r., III UK 30/19).

Kierując się przedstawionymi argumentami, orzeczono jak w sentencji.

